Valtioneuvoston asetus

muovia sisältävistä kalastusvälineistä (LUONNOS EDUSKUNNALLE)

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään jätelain (646/2011) nojalla:

1 §

Tarkoitus

Tässä asetuksessa säädetään tiettyjen muovituotteiden ympäristövaikutuksen vähentämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/904, jäljempänä direktiivi (EU) 2019/904, täytäntöön panemiseksi tarpeellisista jätelakia (646/2011) täydentävistä muovia sisältäviä kalastusvälineitä koskevista vaatimuksista.

2 §

Kalastusvälinejätteen erilliskeräystavoite

Muovia sisältävien kalastusvälineiden tuottajien on yhdessä huolehdittava siitä, että muovia sisältävää kalastusvälinejätettä erilliskerätään kierrätystä varten vähintään määrä, joka vastaa 10 painoprosenttia tuottajien vuosittain markkinoille saattamien muovia sisältävien kalastusvälineiden määrästä.

3 §

Kalastusvälinejätteen vastaanoton yleiset vähimmäisvaatimukset

Jätelain 48 §:n 1 momentin 11 kohdassa tarkoitetun kalastusvälineen tuottajan on järjestettävä muovia sisältävän kalastusvälinejätteen vastaanotto siten, että palvelutasoa ja saavutettavuutta koskevat seuraavat vähimmäisvaatimukset täyttyvät:

1) jätteen toimittaminen vastaanottopaikkaan on maksutonta ja vaivatonta;

2) vastaanottopaikkoja on syntyvän kalastusvälinejätteen määrä huomioon ottaen alueittain tasapuolisesti koko maassa.

4 §

Erilaisten kalastusvälinejätteiden vastaanoton järjestäminen

Tuottajan on järjestettävä kalastuslain (379/2015) 4 §:n 15 kohdassa tarkoitetuista seisovista pyydyksistä sekä muista havaspyydyksistä ja näiden pyydysten yhteydessä käytettävistä köysistä ja kohoista syntyvän muovia sisältävän jätteen erilliskeräystä varten vähintään 150 vastaanottopaikkaa. Tuottaja voi korvata vastaanottopaikat siirrettävällä vastaanottopaikalla, noutopalvelulla tai muulla vastaavalla keräysjärjestelyllä, joka täyttää 3 §:ssä tarkoitetut yleiset vaatimukset. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää poikkeuksen tämän momentin vaatimuksista, jos tuottaja myy tuotteitaan ainoastaan kaupallisille kalastajille.

Tuottajan on järjestettävä vapakalastuksessa, onginnassa ja pilkkimisessä syntyvälle kalastusvälinejätteelle erilliskeräystä varten siirrettävä vastaanottopaikka, noutopalvelu tai muu toimiva

keräysjärjestely. Keräys voidaan kohdistaa erikseen ja erilaisena uudelleenkäytettäville, kierrätettäville ja ympäristöhaittoja aiheuttaville kalastusvälineille. Keräyksen järjestämisessä voidaan ottaa huomioon kalastuksen kausiluonteisuus.

Tuottajan on järjestettävä muovia sisältävien vesiviljelyvälineiden vastaanotto osoittamalla tällaisen laitteen haltijalle ja muulle toimittajalle 3 §:n mukaiset vaatimukset täyttävät vastaanottojärjestelyt.

5 §

Omavalvonta

Tuottajan jätelain 53 a §:n mukaisessa omavalvontaa koskevassa suunnitelmassa on oltava:

1) selvitys 6 §:ssä tarkoitettujen seurantatietojen kokoamisesta ja arvio tietojen luotettavuudesta sekä suunnitelma tietojen luotettavuuden kehittämiseksi;

2) arvio jätelain 46 §:ssä tarkoitetun tuottajan kustannusvastuun täyttymisestä;

3) selvitys jätelain 63 a §:ssä tarkoitetuista tuottajien maksuosuuksista ja niiden mukauttamisen perusteista sekä niiden seurannasta;

4) menettelyt 3 kohdassa tarkoitettujen maksuosuuksien ja niiden mukauttamisen perusteiden säännönmukaisesta uudelleenarvioimisesta ja kehittämisestä;

5) suunnitelma omavalvonnan toteuttamisesta ja organisoinnista sekä omavalvonnan tueksi tehtävistä tarkastuksista.

Omavalvonnan tueksi tehtävässä tarkastuksessa on käytettävä tarkastajaa, joka on tuottajaan, tuottajayhteisöön ja sen omistajiin nähden riippumaton ja puolueeton kolmas osapuoli. Tarkastajalla tulee olla tehtävän suorittamiseen tarvittavat tiedot, taidot ja muu pätevyys. Tarkastus voidaan suorittaa useammassa osassa tarkastajan erityisosaaminen huomioon ottaen tai liittää muuhun vastaavaan tuottajayhteisön toimintaan kohdistuvaan ulkopuoliseen tarkastukseen. Jos tuottajalla on käytössään sertifioitu hallintajärjestelmä, voidaan tarkastus kytkeä osaksi mainittua järjestelmää.

6 §

Seurantatietojen ilmoittaminen

Tuottajan tai tuottajayhteisön siihen kuuluvien tuottajien puolesta on vuosittain kesäkuun loppuun mennessä ilmoitettava jätelain 54 §:n 2 momentissa tarkoitetussa kirjanpitotietoihin perustuvassa tiivistelmässä Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle edellisen vuoden toimintaansa koskevat seuraavat tiedot:

1) Suomessa markkinoille saatettujen muovia sisältävien kalastusvälineiden määrä tonneina jaoteltuna 4 §:ssä tarkoitettuihin eri keräysjärjestelmiin kuuluviin kalastusvälineisiin;

2) Suomessa erilliskerätyn muovia sisältävän kalastusvälineiden määrä tonneina jaoteltuna eri keräysjärjestelmien mukaisesti;

3) uudelleenkäytettyjen, kierrätettyjen ja muulla tavoin hyödynnettyjen sekä loppukäsiteltyjen kalastusvälineiden määrä tonneina eriteltynä käsittelylaitoksen mukaan sekä käsittelylaitoksen nimi ja sijaintipaikka;

4) selvitys 4 §:n mukaisesta vastaanoton järjestämisestä;

5) selvitys jätelain 51 §:n 1 momentissa tarkoitetusta tiedotuksesta ja neuvonnasta;

6) tiedot jätelain 53 a §:ssä tarkoitetussa omavalvontaa koskevassa suunnitelmassa edellytetyistä toimista ja tarkastuksista.

7 §

Tietojen kokoaminen seurantaa ja valvontaa varten

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tässä asetuksessa asetettujen velvoitteiden noudattamisen seuraamiseksi ja valvomiseksi vuosittain tarkastettava ja koottava 6 §:ssä tarkoitetut seurantatiedot.

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on toimitettava 6 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tiedot Euroopan komissiolle 18 kuukauden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolta tiedot on koottu.

Tiedot on toimitettava sellaisessa muodossa, jota direktiivin (EU) 2019/904 13 artiklan 4 kohdan mukaisesti annetussa komission täytäntöönpanopäätöksessä (EU) 2021/958 markkinoille saatettuja kalastusvälineitä ja jäsenvaltioissa kerättyä kalastusvälinejätettä koskevien, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/904 13 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 13 artiklan 2 kohdan mukaisten tietojen toimittamismuodon vahvistamisesta edellytetään.

8 §

Tuottajien maksuosuudet

Tuottajien maksuosuuksien ja niiden mukauttamisen perusteista säädetään jätelain 63 a §:ssä.

Hallinnolliset maksut tulee määrittää siten, ettei niiden osuus ole kohtuuttoman suuri verrattuna tuottajan markkinoille saattamien kalastusvälineiden määrään ja niiden jätehuollosta ja muista tuottajavastuuvelvoitteista johtuviin maksuihin.

9 §

Valtuutetun edustajan velvollisuus tiedottaa

Valtuutetun edustajan, joka on saanut valtuutuksensa sellaiselta toiseen valtioon sijoittautuneelta toimijalta, joka toimittaa muovia sisältäviä kalastusvälineitä Suomen markkinoille muutoin kuin etäkaupalla suoraan loppukäyttäjälle, on viivytyksettä tiedotettava saamastaan valtuutuksesta ja hyväksymisestään tuottajarekisteriin tai liittymisestään tuottajayhteisöön sekä valtuutuksen tai hyväksymisen muuttamisesta tai peruuttamisesta sellaiselle tuottajalle, joka ilman saatua valtuutusta vastaisi näiden tuotteiden tuottajavastuuvelvoitteista. Jos edellä mainittu tuottaja, jonka sijasta valtuutettu edustaja hoitaa kyseisten tuotteiden tuottajavastuuvelvoitteet, on tuottajayhteisön jäsen, valtuutetun edustajan on lisäksi viipymättä tiedotettava saamastaan valtuutuksesta ja valtuutuksen ajankohdasta kyseiselle tuottajayhteisölle.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun tiedottamisen on sisällettävä tiedot valtuutuksen antajasta, markkinoille toimitettujen tuotteiden lajista, laadusta ja määrästä sekä siitä, miten tuottajavastuuvelvoitteiden täyttäminen on järjestetty. Tuottajayhteisölle on lisäksi tiedotettava, kuka olisi ilman saatua valtuutusta vastannut tuottajavastuuvelvoitteista mainittujen tuotteiden osalta.

10 §

Tuottajan hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

Tuottajan tekemässä jätelain 101 §:n 1 momentissa tarkoitetussa hakemuksessa tuottajarekisteriin hyväksymiseksi on oltava:

1) tuottajan ja yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;

2) tuottajan yritys- tai yhteisötunnus ja tuottajan eurooppalainen tai kansallinen verotunnistenumero;
3) tiedot tuottajan markkinoille saattamista muovia sisältävistä kalastusvälineistä sekä arvio niiden määrästä tonneina vuodessa jaoteltuna sen mukaan, miten 4 §:ssä tarkoitettu vastaanotto on tarkoitus järjestää;
4) selvitys uudelleenkäytön valmisteluun ja jätehuollon järjestämiseen liittyvistä sopimuksista sekä sopimuskumppaneiden ympäristöluvista ja mahdollisista ympäristöasioiden hallintajärjestelmistä;
5) suunnitelma jätelain 51 §:ssä tarkoitetun tiedotus- ja neuvontavelvollisuuden toteuttamisesta;
6) luettelo niistä jäsenvaltioista, joihin tuottaja myy tuotteita etäkaupalla suoraan käyttäjille sekä valtuutetun edustajan nimi kyseisissä jäsenvaltioissa;
7) omavalvontaa koskeva suunnitelma;
8) vakuutus annettujen tietojen paikkansapitävyydestä;
9) päivämäärä, jolloin hakemus on tehty.
Valtuutetun edustajan hakemuksessa on edellä 1–9 kohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi oltava tiedot valtuutuksen antajasta sekä niistä tuottajista, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvelvoitteista valtuutusta koskevien tuotteiden osalta. Hakemuksessa tulee lisäksi olla vakuutus siitä, että valtuutettu edustaja on nimetty kirjallisella valtuutuksella jätelain 66 b §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti.

11 §

Tuottajayhteisön hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

Tuottajayhteisön hakemuksessa tuottajarekisteriin hyväksymiseksi on oltava:
1) 9 §:n 1 momentin 1, 2, 4, 5 ja 7–9 kohtaa sekä 2 momenttia vastaavat tiedot tuottajayhteisöstä ja tämän toiminnasta;
2) tiedot tuottajayhteisöön kuuluvien tuottajien markkinoille saattamista muovia sisältävistä kalastusvälineistä sekä arvio niiden määrästä tonneina vuodessa jaoteltuna sen mukaan, miten 4 §:ssä tarkoitettu vastaanotto on tarkoitus järjestää;
3) tuottajayhteisön kunkin perustajan nimi, yritys- ja yhteisötunnus ja toimiala;
4) tuottajayhteisöön kuuluvien tuottajien nimi, yritys- ja yhteisötunnus sekä tuottajayhteisöön liittymispäivämäärä;
5) tuottajayhteisöön kuuluvien valtuutettujen edustajien nimi, yritys- ja yhteisötunnus sekä tuottajayhteisöön liittymispäivämäärä sekä tiedot valtuutuksen antajasta ja niistä tuottajista, jotka muutoin vastaisivat tuottajavastuuvelvoitteista valtuutusta koskevien tuotteiden osalta;
6) selvitys siitä, miten velvoitteet jaetaan tuottajien kesken ja miten uusi tuottaja voi sopia tuottajavastuun hoitamisesta tuottajayhteisön kanssa;
7) luettelo niistä jäsenvaltioista, joihin tuottajayhteisöön kuuluva tuottaja myy tuotteita etäkaupalla suoraan käyttäjille sekä valtuutetun edustajan nimi kyseisissä jäsenvaltioissa;
8) selvitys tuottajayhteisön riittävistä taloudellisista järjestelyistä toimintansa asianmukaiseksi järjestämiseksi mukaan lukien viimeksi päättyneen tilikauden vahvistettu tilinpäätös ja alkaneen tilikauden talousarvio.

12 §

Ilmoitus toiminnassa tapahtuneista muutoksista

Jätelain 106 §:ssä tarkoitettu ilmoitus toiminnassa tapahtuneista olennaisista muutoksista sekä tuottajayhteisön jäsenten muuttumisesta on tehtävä kuukauden kuluessa muutoksesta.

Riittävien taloudellisten järjestelyiden osoittamista ja toiminnan turvaamista koskevan selvityksen ja suunnitelman antamisen ajankohdasta tuottajayhteisön toiminnan muuttuessa olennaisesti säädetään jätelain 64 §:ssä.

13 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023. Sen 2–5 ja 8–12 §:ää sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2025 ja 6 §:n 1 momentin 2–6 kohtaa 1 päivästä tammikuuta 2026. Sen 6 §:n 1 kohtaa koskevat tiedot tuottajan on toimitettava ensimmäisen kerran kesäkuun 2024 loppuun mennessä.

Helsingissä x.x.20xx

…ministeri Etunimi Sukunimi

Nimike Etunimi Sukunimi